

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 25PP/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723010452
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Juríková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723010452.2

Uznesenie

Okresný súd Martin v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Mariany Juríkovej a prísediacich Evy Kričkovej a Mgr. Lýdie Marčekovej, v trestnej veci odsúdeného N.. T. Š., o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 06.07.2023 v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. z dôvodov uvedených § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. zamietla žiadosť odsúdeného N.. T. Š., nar. XX.XX.XXXX P. I. T., trvale bytom L. I., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, o podmiennečné prepustenie na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 1T/51/2011 zo dňa 01.10.2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 2To/22/2021 zo dňa 20.10.2021.

odôvodnenie:

Dňa XX.XX.XXXX bol Okresnému súdu Martin doručený návrh odsúdeného N.. T. Š. na jeho podmiennečné prepustenie na slobodu z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 23.04.2023.

Dňa 16.05.2023 bolo tunajšiemu súdu k žiadosti odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody doručené hodnotenie riaditeľa ÚVTOS pre mladistvých Sučany, okres Martin. V tejto hodnotiacej správe konštatuje, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody čiastočne preukázal splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča sa na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom. Odsúdený bol dňa 27.05.2020 predvedený do výkonu trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina. Počas pobytu v tomto ústave bolo jeho správanie na požadovanej úrovni, do rozporov s právnymi normami a predpismi platiacimi vo výkone trestu odňatia slobody sa nedostal. Disciplinárne odmenený a ani disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 23.06.2020 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v G. so stredným stupňom stráženia. V uvedenom ústave bol odsúdený umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“. Správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni. V jeho elektronickej osobnej karte nebol zaznamenaný žiadny negatívny poznatok. V interpersonálnej oblasti sa konfliktom vyhýbal. Režimové povinnosti si plnil. V období od 21.09.2020 do 29.09.2020 bol dočasne pracovne zaradený na stráženom pracovisku mimo ústavu L. I., kde bola jeho pracovná morálka na požadovanej úrovni. Jednalo sa o pracovisko sezónneho charakteru (triedenie zemiakov). Neskôr bol pracovne zaradený na pracovisku s dozorom v ústave Šitie VV, kde bola jeho pracovné morálka hodnotená taktiež pozitívne. Aktívne sa zapájal do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, ktoré boli zamerané na čistiace a upratovacie práce v rámci cely. V období od 25.04.2021 do 07.10.2021 bol členom diskusnej skupiny zameranej na finančnú gramotnosť. Za aktívny prístup a angažovanosť v organizovaní diskusnej skupiny bol jedenkrát disciplinárne odmenený. V uvedenom ústave bol trikrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Dňa 27.12.2021 bol odsúdenému Okresným súdom Ružomberok určený spoločný spôsob výkonu postupne uložených trestov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Do ÚVTOS pre

mladistvých v Sučanoch bol odsúdený premiestnený dňa 04.01.2022. Adaptačná fáza na podmienky výkonu trestu odňatia slobody v ústave prebehla bez problémov. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, negatívne poznatky neboli zaznamenané. Pokyny a nariadenia personálu ústavu bez výhrad plní, autoritu rešpektuje. K príslušníkom zboru sa správa slušne. Konfliktné situácie s inými odsúdenými neboli zaznamenané. K trestnej činnosti má nekritický postoj. Tvrdí, že sa cíti nevinný a má podanú obnovu konania. Pracovne je od 19.01.2022 zaradený na pracovisku s dohľadom v ústave L. U. - ústav, kde si svoje povinnosti plní na požadovanej úrovni, za čo bol už dvakrát disciplinárne odmenený. Aktívne sa tiež zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, zameraných na čistiace práce na oddiele a pomocné práce pre ústav. Tieto činnosti vykonáva zodpovedne, o čom svedčia aj kladné poznatky v jeho osobnej karte. Odsúdený vyrastal v úplnej rodine bez výskytu kriminálnej záťaže. Otec je nebohý, matka na starobnom dôchodku. Odsúdený má jedného súrodenca. Je ženatý, má jedného syna. Kontakt počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava s celou primárnou rodinou formou korešpondencie a telefonovania. Vzťahy v rodine hodnotí ako dobré. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol celkovo päťkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Možno konštatovať, že odsúdený sa počas výkonu trestu odňatia slobody snaží plniť stanovené ciele programu zaobchádzania, avšak v bode edukácia ich plní iba čiastočne. Odsúdenému bola stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá - stredné riziko recidívy.

Odsúdený sa vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody v ÚVTOS pre mladistvých Sučany, okres Martin, nachádza na základe odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 1T/51/2011 zo dňa 01.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 2To/22/2021 zo dňa 20.10.2021, pre zločin skrátene dane a poisťného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Predpokladaný koniec trestu je dňa 27.05.2025.

Súd na základe podaného návrhu a hodnotenia riaditeľa ÚVTOS pre mladistvých Sučany nariadil verejné zasadnutie na deň 06.07.2023. Na termín verejného zasadnutia súd predvolal odsúdeného, ktorý sa verejného zasadnutia zúčastnil.

Odsúdený vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí uviedol, že svoju žiadosť o podmienkové prepustenie z výkonu trestu podal, nakoľko mu uplynula zákonom určená minimálna doba výkonu trestu. V minulosti už bol podmienkovo prepustený za skutok, ktorý sa stal v roku 2006 s tým, že v skúšobnej dobe, ktorá mu bola uložená, sa osvedčil a splnil stanovené podmienky. Vo výkone trestu takisto splnil požiadavky na neho kladené. Čo sa týka ďalšieho dôvodu, prečo podal túto žiadosť, je to fakt alebo skutočnosť, že má záväzky, ktoré mu treba plniť a preto by sa potreboval čím rýchlejšie vrátiť k práci a k pokračovaniu toho, čo tento výkon trestu prerušil. Nakoľko mu bola už raz daná možnosť, aby bol podmienkovo prepustený, skutok, ktorého trest aktuálne vykonáva, sa stal ešte predtým, tak je toho názoru, že by bolo možné ho podmienkovo prepustiť. Odsúdený ďalej uviedol, že jeho práca za posledných 15 rokov spočívala v obchodovaní na finančných trhoch, kde podľa neho dosiahol dostatočnú mieru úspešnosti, po prepustení z výkonu trestu by chcel v tejto činnosti pokračovať, zo zarobených peňazí splatiť staré záväzky tým spôsobom, že zarobené finančné prostriedky budú postupne prevedené na jeho bankové účty pri splnení si zodpovedajúcej daňovej povinnosti. Podľa odsúdeného len on dokáže ukončiť investície a postupne vybrať od brokerov peniaze a vyrovať svoje záväzky voči veriteľom a štátu. Dotknutá činnosť nie je podnikaním, v tomto smere nie je možné získať živnostenské oprávnenie, rovnako táto činnosť nie je viazaná na povolenie zo strany Národnej banky Slovenska. Táto činnosť je spravovanie vlastného majetku, resp. požičaného majetku. Podstatou je, že majetok odsúdeného vo forme finančnej hotovosti, ktorý je umiestnený u brokerov, ktorí mu sprostredkujú priame obchodovanie na burze, využíva na nákup a predaj rôznych komodít, indexov a podobne a z rozdielov medzi nákupnými a predajnými cenami dosahuje zisk, ktorý je jeho príjmom. Na uvedenú činnosť chce použiť vlastné, ako aj požičané prostriedky.

Vo svojom konečnom návrhu odsúdený poukázal na skutočnosť, že skutok, za ktorý aktuálne vykonáva trest odňatia slobody sa stal v roku XXXX, teda v rovnakom roku, ako sa stali skutky, za ktoré bol odsúdený a z výkonu trestu za ne uloženého podmienkovo prepustený. Aktuálne vykonávaným trestom teda nedošlo v jeho prípade k recidíve, pretože skutok sa stal skôr, ako bol prvýkrát odsúdený. Skutky, dva prečiny, ktoré sa stali po tomto, sa môžu hodnotiť ako recidíva, ale stali sa až po 10 rokoch od skutkov, ktoré sa stali ako prvé. Navyše tieto dva prečiny sa stali s tým istým poškodeným, a to v prípade údajného podvodu. Vzhľadom na uvedené bol toho názoru, že spĺňa podmienky na podmienkové

prepustenie s tým, že je ochotný v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, resp. v skúšobnej dobe s probačným dohľadom sa zaviazat' k úhrade všetkých jeho záväzkov, ktoré vznikli v minulom období. Odsúdený k tomu ešte doplní, že je užitočnejší aj pre spoločnosť, ak budem môcť pracovať, pretože v období najbližších 2-3 rokov bude významným prispievateľom štátneho rozpočtu v podobe dane z príjmov, rádovo 100.000,- eur až 200.000,-eur. Podľa odsúdeného vykonaný trest u neho splnil účel v tom zmysle, že si mal čas uvedomiť, že bude musieť niektoré veci robiť dôraznejšie a dôkladnejšie, aby sa nedostal do podobnej situácie už nikdy v budúcnosti.

Prokurátorka okresnej prokuratúry v konečnom návrhu uviedla, že má za to, že nie sú splnené podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného podľa § 66 Tr. zák., a preto navrhuje žiadosť zamietnuť

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. ustanovuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, aby mohlo dôjsť k rozhodnutiu o podmiennečnom prepustení. Základnou (formálnou) podmienkou pre podmiennečné prepustenie je vykonanie zákonom stanovenej doby vykonávaného trestu odňatia slobody. Až po splnení tejto podmienky je na mieste skúmanie splnenia ďalších dvoch tzv. materiálnych podmienok, ktoré musia byť splnené súčasne, ktorými sú, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, a stav, kedy možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie každého odsúdeného, súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

V tejto súvislosti súd tiež uvádza, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že odsúdený splnil formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie a to vykonanie príslušnej časti trestu odňatia slobody s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., t.j. vykonanie dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody dňa 27.05.2023.

Podľa súdu však u odsúdeného neboli splnené materiálne podmienky, aby mohlo dôjsť k rozhodnutiu o podmiennečnom prepustení, t.j. nebola kumulatívne splnená podmienka preukázania polepšenia a podmienka v podobe odôvodnenej pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného v prípade jeho prepustenia pred vykonaním celého uloženého trestu odňatia slobody.

Súd zohľadňoval správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, v ktorom čiastočne preukázal polepšenie, keďže bol doposiaľ päťkrát disciplinárne odmenený a disciplinárne potrestaný nebol. Súd tiež zohľadňoval správanie sa odsúdeného pred nástupom na výkon tohto trestu odňatia slobody (najmä v súvislosti s posúdením, či je možné u neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život). Pri vyhodnotení tejto druhej materiálnej podmienky je pritom potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Odsúdený sa v minulosti opakovane dopúšťal úmyselnej trestnej činnosti prevažne majetkového charakteru (krádež, neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla, podvody, zneužívanie vlastníctva). Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má doposiaľ, od roku 2001, celkovo 8 záznamov v tomto registri. Naposledy bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 1T/51/2011 zo dňa 01.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 2To/22/2021-1006 zo dňa 20.10.2021, pre zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu alebo jeho zástupcu a vykonávať podnikateľskú činnosť na dobu 2 roky. Uvedenému odsúdeniu predchádzalo odsúdenie Okresným súdom Liptovský Mikuláš sp.zn. 3T/117/2018 zo dňa 20.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 2To/42/2020 zo dňa 25.11.2020, pre prečin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 217 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a súhrnný trest zákazu činnosti spočívajúci v prijímaní peňažných prostriedkov od fyzických a právnických osôb za účelom ich ďalšieho zhodnocovania na dobu 5 rokov, za súčasného zrušenia výroku o treste rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 2T/21/2016 zo dňa 01.10.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 1To/2/2019 zo dňa 26.02.2019, pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 6 mesiacov na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a trest zákazu činnosti spočívajúci v prijímaní peňažných prostriedkov od fyzických a právnických osôb za účelom ich ďalšieho zhodnocovania na dobu 5 rokov.

Vzhľadom na uvedené podľa súdu tak u odsúdeného nebola splnená tiež podmienka v podobe odôvodnenej pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného v prípade jeho prepustenia pred vykonaním celého uloženého trestu odňatia slobody. Je nesporné, že odsúdený má 8 záznamov v registri trestov, čo svedčí o jeho vlašnom prístupe k dodržiavaniu zákonov. V jednom prípade sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený. V tejto súvislosti súd uvádza, že uplatnenie fikcie neodsúdenia nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Odsúdenému boli ukladané prevažne nepodmienečné tresty odňatia slobody, už bol aj vo výkone trestu odňatia slobody. U odsúdeného teda vo vzťahu k terajšiemu výkonu trestu odňatia slobody vystupuje do popredia nie výchovný, ale represívny charakter trestu.

Z výpovede odsúdeného na verejnom zasadnutí tiež vyplýva, že odsúdený by sa chcel po prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, resp. po odpykaní si uloženého trestu zaoberať podnikaním na finančných trhoch a zo zarobených peňazí splatiť staré záväzky. Pokiaľ odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že táto činnosť je spravovaním vlastného, resp. požičaného majetku, na uvedenú činnosť chce použiť vlastné, ako aj požičané prostriedky, možno odôvodnene predpokladať, že by touto činnosťou odsúdený mohol porušiť, ak už nie zákaz činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu alebo jeho zástupcu a vykonávať podnikateľskú činnosť, tak zákaz činnosti spočívajúci v prijímaní peňažných prostriedkov od fyzických a právnických osôb za účelom ich ďalšieho zhodnocovania, ktorý mu bol uložený na 5 rokov. Uvedený postoj odsúdeného tak naďalej odôvodňuje vyhodnotiť ho ako osobu, ktorá si dodržiavanie pravidiel, zákazov či nariadení vykladá tak, aby zodpovedali jej potrebám a očakávaniam. V podstate možno konštatovať, že odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že by sa naďalej chcel venovať činnosti, aj v súvislosti s ktorou sa dostal do rozporu so zákonom, čím odsúdený vyvoláva dôvodné pochybnosti, či uložené zákazy činnosti bude skutočne rešpektovať. Aj vzhľadom na uvedené osoba odsúdeného tak nedáva dostatočnú záruku, že v budúcnosti povedie riadny život. Preto súd dospel k záveru, že na odsúdeného je naďalej potrebné

vplývať výkonom trestu odňatia slobody. Takýto záver podporujú i výsledky dotazníka vypracovaného ústavom na výkon trestu odňatia slobody v súlade s RMS č. 16/2005 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými, v ktorom je u odsúdeného stanovená resocializačná prognóza ako menej priaznivá - stredné riziko recidívy, ako aj nekritický postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti.

Na tomto mieste je tiež potrebné uviesť i to, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je obligatórne nárokovateľné. Súd môže podmienené prepustiť len toho odsúdeného, u ktorého sú splnené všetky zákonom požadované náležitosti na uvedený postup, a to tak materiálne ako i formálne podmienky, k čomu však v danom prípade nedošlo. Pokiaľ súd po vykonanom dokazovaní nedospel k takému záveru, že u odsúdeného je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, nie je možné jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť. Preto súd návrh odsúdeného na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť v lehote do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia cestou Okresného súdu Martin ku Krajskému súdu v Žiline. Sťažnosť má odkladný účinok.